



2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Activité : Théâtre Kamishibaï

La journée mondiale du théâtre - le 27 mars, célébrée depuis 1961, peut constituer le prétexte pour des cours au thème précis dont le but c'est : utiliser du théâtre p.ex.Kamishibaï, pour éveiller l'imagination et enseigner plus efficacement.

Vivez Votre Vie ! – titre du projet Erasmus+, ayant pour but activiser les jeunes qui passent trop de leur temps devant des écrans, sera utilisé et élaboré à plusieurs fois, durant des ateliers de Kamishibaï réalisés par les élèves de Zespół Szkół nr 2 im.K.K.Baczyńskiego à Ełk auprès de leurs petits collègues de la primaire.

Premier étape de l'activité :

Ateliers Kamishibaï et préparation de la pièce par les élèves du lycée (deux ou trois rencontres extrascolaires de 45 minutes chacune):

- choisir ou écrire une histoire (en annexe l' histoire – "L'âne, le paysan et la corde ")
- produire un kit / un petit théâtre Kamishibaï en carton ou en bois
- illustrer l'histoire choisie ou inventée (illustrations faites à la main et/ou imprimées)
- s'exercer dans la présentation de l'histoire choisie
- établir un scénario de la rencontre de 90 minutes pour les élèves de la primaire
- organiser la visite à l'école primaire (entre autres: présenter l'idée du projet réalisé, demander la permission à la direction etc.)

Deuxième étape :

Visite des lycéens à l'école primaire, présentation de la pièce et réalisation de l'atelier Kamishibaï auprès des élèves de la primaire.

Scénario de la visite à l'école primaire. (90 minutes)

I. Présentation du mot Kamishibaï (1 min.):

Qu'est –ce que c'est Kamishibaï ?

« pièce de théâtre sur papier ») est un genre narratif japonais, sorte de théâtre ambulant où des artistes racontent des histoires en faisant défiler des illustrations devant les spectateurs.

Le *kamishibai* a suivi l'histoire du Japon depuis le VIII ième siècle. Son origine véritable remonterait au XII^e siècle, époque à laquelle, dans les temples bouddhistes, les moines se servaient desemaki (rouleaux de dessins) pour transmettre des histoires moralisatrices à une audience généralement illettrée



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Plusieurs grands mangakas ont commencé par le *kamishibai*. Kamishibai a presque disparu à cause de la télévision, des magazines et Internet.

II. Présentation de la pièce choisie : "L'âne, le paysan et la corde " (environ 5-8 minutes)

III. Réflexion sur la dernière phrase de l'histoire : „...***Et vous, quelles cordes invisibles vous empêchent de vous mettre en marche ?***“

(laisser de s'exprimer à quelques élèves, stimuler la discussion : Qu'est –ce qu'on peut faire le soir au lieu de regarder la télévision?...Vous utiliser l'ordinateur pour quoi faire?....) (5 min.)

IV. Atelier de Kamishibaï.(45 min.)

Répartition de la classe en petits groupes, dans chaque groupe 1 ou 2 lycéens qui aident aux élèves de la primaire :

- ils distribuent quelques feuilles avec des dessins très simples qui vont constituer la base d'une histoire à créer par le groupe

p.ex. 4 feuilles distribuées pour un groupe avec des dessins très simples :

- feuille numéro 1 présente une fille et autour d'elle beaucoup d'enfants,
- feuille numéro 2 : le portable ,
- feuille numéro 3 : un arbre,
- feuille numéro 4 : un chat

4 feuilles distribuées pour le deuxième groupe avec des dessins très simples :

- feuille numéro 1 présente un garçon dans sa chambre devant l'ordinateur
- feuille numéro 2 : le terrain de sport et les enfants qui jouent
- feuille numéro 3 : une fille
- feuille numéro 4 : des glaces

- les lycéens expliquent ce que les petits doivent faire : les choses et les personnes se trouvant sur ces 4 feuilles doivent être utilisées par le groupe qui a comme tâche inventer une courte histoire (lycéens peuvent noter cette histoire pour pouvoir ensuite aider à la raconter)

- les élèves de la primaire inventent une courte histoire et puis préparent des illustrations (ils dessinent) pour en présenter (4 dessins au maximum, ce serait bien que dans le groupe chaque enfant dessine une situation/ une scène)

- chaque groupe choisit deux leaders qui vont présenter leur histoire dans la boîte de théâtre

V. Présentation des histoires inventées en utilisant le petit théâtre Kamishibaï en carton ou en bois

(chaque groupe choisit ses représentants et groupe par groupe 2 ,3 élèves racontent leurs histoires)



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union



(30 min.)

Materiel nécessaire pour l'atelier : feuilles de papier A3, crayons

Le théâtre en milieu scolaire permet aux apprenants:

- de développer les compétences en matière de littératie;
- d'être exposer à une différente forme artistique;
- de créer ou d'adapter un texte, de jouer en langue maternelle ou une autre langue;
- de s'exprimer à travers le théâtre (p.ex.modulation de la voix dans le théâtre Kamishibaï) sur un sujet choisi ;
- de participer à une activité qui favorise le les élèves sont exposés à des expériences enrichissantes, diversifiées, engageantes et motivantes.
- développement d'estime de soi et de confiance en soi.

„L'Ane, le paysan et la corde „

Il était une fois, un paysan qui se rendait au marché avec 3 de ses ânes pour vendre sa récolte... La ville était loin, au moins trois jours de marche. Le premier soir, il s'arrêta pour bivouaquer à proximité de la maison d'un vieil ermite. Au moment d'attacher son troisième âne, il réalisa qu'il lui manquait une corde.

« Il faut absolument que j'attache mon âne se dit-il, sinon demain, il se sera sauvé dans la montagne ! »

Après avoir solidement attaché les 2 autres, il monta sur son âne et se dirigea vers la maison d'un vieil ermite.

Une fois arrivé, il demanda au vieil homme s'il n'avait pas une corde à lui donner.

L'ermite ne possédait absolument rien. Il n'avait donc pas la moindre corde. Il s'adressa alors au paysan et lui dit :

« Retourne à ton campement et comme chaque jour fait le geste de passer une corde autour du cou de ton âne, et n'oublie pas de faire comme si tu l'attachais à un arbre. »

Perplexe, mais n'ayant pas d'autre solution, le paysan fit exactement ce que lui conseillait le vieil homme.

Le lendemain, le premier regard du paysan à son réveil fut pour son âne. Dans un grand soulagement, il découvrit qu'il était toujours là !

Après avoir chargé les 3 ânes, il décida de se mettre en route. Mais à cet instant, le troisième âne, celui qui n'avait pas été attaché pendant la nuit, refusa obstinément de bouger. Le paysan eut beau tirer et pousser sur son âne, rien n'y fit. L'âne refusait de bouger.

Désespéré, le paysan décida alors de retourner voir l'ermite pour lui raconter sa mésaventure.

– As-tu pensé à enlever la corde ? lui demanda l'ermite.

– Mais il n'y a pas de corde ! répondit le paysan.

– Pour toi oui, mais pour l'âne... il y a une corde.



2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Le paysan retourna alors à son campement et d'un ample mouvement, mima le geste de retirer la corde du cou de l'âne et de l'arbre. L'âne le suivit alors sans aucune résistance.

La morale de cette histoire ?

Nous oublions que nous sommes prisonniers de nos préjugés, de nos habitudes de penser, de ressentir et de faire. Parfois même, nous sommes esclaves de nos croyances. Elles nous entravent et nous malmènent, et pourtant, nous répugnons à nous en défaire.

Et vous, quelles cordes invisibles vous empêchent de vous mettre en marche ?

<http://www.sourcedoptimisme.com/article-la-metaphore-du-paysan-et-son-ane-97805750.html>

*„Jamais trop tard pour devenir ce que l'on pourrait être“
George Eliot*

Jolanta Narwojsz-Zajkowska

Zespół Szkół nr 2 im. K.K.Baczyńskiego Ełk, Poland



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Działanie : (Activité) Teatr Kamishibaï

Międzynarodowy Dzień Teatru obchodzony 27 marca, począwszy od 1961 r. stanowić może dobry pretekst do zorganizowania zajęć lekcyjnych dotyczących konkretnego tematu z wykorzystaniem techniki teatralnej np. teatru japońskiego, zwanego Kamishibaï. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem technik teatralnych zawsze pobudzają wyobraźnię i pozwalają nauczać w sposób bardziej efektywny.

Vivez Votre Vie! – to tytuł projektu realizowanego w ramach programu Erasmus+, którego celem nadzorującym jest aktywizowanie młodzieży i dzieci, które zbyt dużo czasu spędzają przed ekranami. Tytuł ten użyty i rozwinięty zostanie jeszcze wielokrotnie w trakcie zajęć przygotowanych i przeprowadzanych przez licealistów z Zespołu Szkół nr 2 im.K.K.Baczyńskiego w Ełku wśród uczniów szkół podstawowych.

Etap pierwszy działania :

Warsztaty Kamishibaï i przygotowanie sztuki przez uczniów z liceum (dwa , trzy spotkania pozalekcyjne po 45 minut każde):

- wybrać lub napisać historię do opowiadania (w załączniku historia - „ Osioł, wieśniak i niewidzialny sznur”)
- stworzenie teatrzyku z kartonu lub drewna
- wykonanie ilustracji do historii (rysunki odręczne, wydruki)
- ćwiczenia związane z prezentacją historii w teatrzyku Kamishibaï
- stworzenie scenariusza przebiegu spotkania z uczniami szkoły podstawowej (90 minut)
- organizacja wizyty w szkole podstawowej (zaprezentowanie idei projektu dyrekcji szkoły, uzgodnienia techniczne związane z planem klas)

Etap drugi działania :

Wizyta licealistów w szkole podstawowej, prezentacja przygotowanej sztuki i przeprowadzenie warsztatów Kamishibaï.

Scenariusz wizyty (90 min.)

I. Wytlumaczenie słowa Kamishibaï (1 min.)

„sztuka teatralna na papierze”- teatr ilustracji, teatr obrazkowy, dosłownie: papierowy teatr. Jest to tradycyjna japońska sztuka opowiadania historii za pomocą ilustracji wykonanych na kartonowych planszach, wsuwanych do małej, płaskiej kartonowej lub drewnianej, otwartej częściowo skrzynki, pełniącej rolę sceny/ekranu o nazwie *butai* (scena). Kamishibai można porównać do wewnętrzego teatru marionetkowego, w którym miejsce lalek zajmują obrazy.



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Źródła kamishibai odnajdujemy w XII wieku, w czasach gdy w buddyjskich świątyniach mnisi za pomocą zwijanych rulonów z historiami obrazkowymi, przekazywali umoralniające opowieści niepiśmiennej publiczności

II. Prezentacja przygotowanej historii/ sztuki ("L'âne, le paysan et la corde ") „ Osioł, wieśniak i niewidzialny sznur”

(około 5-8 minut)

III. Refleksja nad ostatnim zdaniem z przedstawionej historii/ sztuki : „... A Wy, jakie niewidzialne sznurki Was więżą i przeszkadzają działać?...” (ok. 5 min.)

(pozwolić uczniom się wypowiedzieć, można stymulować rozważania zadając pytania np.: Co robicie wieczorami? Zamiast oglądać telewizję , grać na komputerze co można robić ?...)

IV. Warsztaty Kamishibaï.(45 min.)

Podzielić klasę na grupy po 3-4 uczniów i do każdej grupy przydzielić ucznia ze szkoły średniej, który będzie grupie pomagał w pracy :

- licealista wręcza swojej grupie 4 karty, na których znajdują się proste obrazki
Np. grupa pierwsza otrzymuje : kartkę nr 1 z obrazkiem : dziewczynka a wokół niej grupa dzieci

Karta nr 2 : telefon komórkowy

Karta nr 3 : drzewo

Karta nr 4 : kot

Grupa druga otrzymuje 4 karty :

Karta nr 1 : chłopiec w domu przed komputerem

Karta nr 2: boisko i dzieci grające w piłkę

Karta nr 3: dziewczynka

Karta nr 4 : lody

- licealista przedstawia swojej grupie zasady według, których grupa będzie układała historyjkę : wszystkie elementy z kart powinny wystąpić w krótkiej historyjce (licealista może sobie zanotować to co układają dzieci)

- uczniowie wymyślają historyjkę na podstawie obrazków a następnie przygotowują ilustracje do niej (rysują odręcznie kredkami 4 rysunki maksimum – dobrze byłoby aby każde dziecko otrzymało zadanie i każde dziecko przygotowało jedną ilustrację/ scenę)

- każda grupa wybiera dwóch liderów, którzy będą prezentować historyjkę wymyślona przez grupę

V. Prezentacja wymyślonych historyjek z wykorzystaniem teatrzyku. Liderzy , grupa po grupie, prezentują historyjkę wykorzystując skrzynkę teatralną (licealista pomaga w pokazywaniu rysunków i jeżeli jest to konieczne w opowiadaniu – wykorzystuje swoje wcześniejsze notatki)

(30min.)



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Materiały potrzebne do przeprowadzenia warsztatów : kartki białe z bloku formatu A 3 i kredki.

Historyjka do przedstawienia:

Karawana wielbłdów szła przez pustynię i zatrzymała się na nocleg.

Chłopiec, który wiązał wielbłady na noc, zauważył, że brakuje jednego sznura.

Wielbładow było dwadzieścia, a sznurów dziewiętnaście.

Nie wiedział, co zrobić, więc poszedł po radę do starego mędrcę (szejka)

Ten powiedział: „Nie przejmuj się, wielbłady są głupie.

Wykonaj ruchy, jakbyś go wiązał i on się już nie ruszy, będzie przekonany, że jest związany.”

Chłopak tak zrobił i rzeczywiście wielbłąd nie ruszył się przez całą noc.

Rano, gdy wyruszali w drogę okazało się, że wszystkie wielbłady idą oprócz tego jednego.

Chłopiec pobiegł znowu do mędrcę po radę :

– Co mu jest? – zapytał.

– Pewnie go nie rozwiązałeś – zaśmiał się starzec. – I ciągle wydaje mu się, że jest związany.

Chłopak wrócił do uwiązanego wielbłada , wykonał ruchy, jakby rozwiązywał wielbłąda i dopiero wtedy wielbłąd ruszył za innymi.

Dziwne ?? Śmieszne ? – prawda????

Ale : Nie śmiejcie się z wielbłąda, tylko zastanówcie się, jakimi niewidzialnymi sznurami sami jesteście powiązani

Być może wydaje się Wam, że nie potrafficie śpiewać albo malować,

a może nie macie talentu do sportu, nauki,



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





2018 Erasmus+ 2020



Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

może macie krótką pamięć i trudno Wam się nauczyć obcego języka.

Może coś Was blokuje i marnujecie czas siedząc bez celu, zbyt długo przed ekranem komputera, telefonu?

Czy nie dostrzegacie analogii? Być może również potrzebujecie, żeby ktoś stanął nad Wami, wykonał kilka magicznych ruchów i powiedział:

„Rozwiązałem Cię. Teraz już możesz śpiewać , iść na spacer , porozmawiać z bliskimi....”?

Tekst pochodzi z książki Witolda Wójtowicza „Psychologia zdrowego rozsądku”

Wersja historyjki w języku angielskim

The camel caravan was walking through the desert and stayed overnight. The boy, who was tying the camels for the night, noticed that one rope was missing. There were twenty camels and nineteen ropes. He did not know what to do, so he went for advice to the old sage (sheik). He said: "Don't worry, camels are stupid. Make the movements as if you were tying him up and he won't move anymore, he will be convinced that he is tied up". The boy did and indeed the camel did not move all night. In the morning, when they set off, it turned out that all the camels were going except this one. The boy ran to the sage again for advice:- What is wrong with him? - He asked.- You probably did not untie it - the old man laughed. - And he still thinks he is tied up. The boy came back to the tied camel, made moves as if he was untying the camel and only then did the camel follow the others. Strange ??? Funny ? - right????

But : Don't laugh at the camel, just think about what kind of invisible cords you are tied up with. Perhaps you don't think you can sing or paint, or maybe you don't have a talent for sport, learning, maybe you have a short memory and it is difficult for you to learn a foreign language. Maybe something is blocking you and you are wasting your time sitting aimlessly, too long in front of a computer screen, phone? Don't you see any analogies? Maybe you also need someone to stand over you, make some magic moves and say: "I untied you. Now you can sing, go for a walk, talk to relatives...."?

The text comes from Witold Wójtowicz's book "Psychology of common sense".



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union





Erasmus+

2018-1-PL01-KA229-050946

Translated with www.DeepL.com/Translator (free version)

Jolanta Narwojsz-Zajkowska

Zespół Szkół nr 2 im. K.K.Baczyńskiego Ełk, Poland



Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

